

Magyar építészek

Az első magyar építészeti alkotás a jurta, a vándorló ősmagyarok lakóhelye, amely nem amolyan hevenyészett sátor, hanem szerkezetében, anyagaiban, felállításának és leszerelésének ötletességében igazi építészeti remekmű. A középkori várak, a reneszánsz paloták de még a barokk kastélyok építészeit is többnyire külföldről hívták az építkezni vágyó királyok és főurak, a gyönyörű részletek azonban a magyar építő- és kőfaragó mesterek munkáját dicsérik.

■ **Ybl Miklós** a 19. század egyik legnagyobb magyar építész, a történelmi irányzat európai jelentőségű képviselője. Róla nevezték el a magyarországi építészeti egyetemet és egy mai napig rangos építészeti díjat. Egyik fő műve, az **Operaház** kívül-belül impozáns alkotás.

■ **Pollack Mihály** a magyar klasszicista építész egyik nagymestere volt. Életének főműve a **Magyar Nemzeti Múzeum**, melynek akkor alig néhány éves lépcsőjén, 1848. március 15-én Petőfi Sándor elszavalta a Nemzeti dalt.

■ Az **Országház** építésére 1880-ban írtak ki pályázatot. A beérkező tervek közül heves viták után **Steindl Imre** munkáját fogadták el. Az építkezés 19 évig tartott, s ez idő alatt számos kritika érte túlzottnak vélt méretei, hatalmas költségvetése és „a magyar nemzettől idegen” neogótikus stílusa miatt. Ez utóbbi érveléssel szemben az építész így foglalt állást: „A középkornak e remek stílusa az anyagi világnak a szellemi világgal való összeköttetését legszebben jeleníti meg. Arra törekedtem, hogy e stílusba szerény módon, óvatosan, nemzeti és egyéni szellemet hozzak be.” Ma már kétség kívül nemzeti büszkeségünk, s a magyar főváros egyik legszebb, szimbólum értékű épülete az Országház.

■ **Lechner Ödön** a magyar **szecesszió**, a XX. századforduló jellegzetes építészeti stílusának megteremtője. Épületeit a magyar illetve távolkeleti népek művészetéből vett elemekkel díszítette. A világhírű porcelángyár akkori tulajdonosával, **Zsolnay Vilmos**sal együttműködve Budapesten és számos magyar városban kívül-belül gyönyörű, színes kerámiával díszített „cifra paloták” egész sorát alkotta meg.

■ A Lechner-iskola szép erdélyi példája a **marosvásárhelyi városháza és kultúrpalota**, **Komor Marcell** és **Jakab Dezső** alkotása. A néhány év különbséggel épült alkotások tetejét színes Zsolnay-majolika, a homlokzatukat mozaikok és domborművek, a belső tereket freskók és festett üvegablakok díszítik. Ez utóbbiakat a Gödöllői Művésztelep művészei, Kőrösfői-Kriesch Aladár és Roth Miksa készítette.

■ **Kós Károly** korának markáns egyénisége, író, grafikus, könyvtervező, szerkesztő, politikus, de elsősorban építész volt. Tervezői munkájában az erdélyi népművészet, elsősorban a kalotaszegi népi építész, valamint a történelmi építészeti emlékek motívumait használta fel. Reprezentatív munkái a **Székely Nemzeti Múzeum** Sepsiszentgyörgyön, a kolozsvári Kakasos templom, sztánai családi háza, a Varjúvár.

■ A modern építészet egyik legmarkánsabb egyénisége a kolozsvári születésű **Finta József**.

Hitvallása szerint az építész feladatának lényege, hogy hasznosat alkosson. Számos olyan iroda- és középületet, szállodát (pl. a **Hotel Corvinus Kempinski**) alkotott, melyek tömegeikkel, anyagaikkal, újszerű technikai megoldásaikkal senkit sem hagynak közömbösen.

■ **Makovecz Imre** teljesen egyéni kompozíciójú épületeivel vált híressé. A hagyományos alapanyagokat, főleg a fát használja szerkezetként. Hajlított fa-gerendás tetőszerkezetei sajátos belső teret képeznek. Szerinte az épületnek a földet az éggel kell összekötnie, úgy kell kinéznie, mintha az alja a földből nőtt volna ki, a teteje pedig az égből ereszkedett volna reá. Építészete organikus, lényyszerű alkotásai egyszerre idéznek régmúlt mitológiai időköt és egy harmonikusabb, szerveesebb életszemléletbe vetett hitet. A paksi Szent Lélek templom, az 1992-es sevillai világkiállítás magyar pavilonja tették világhírűvé. Erdélyben főbb művei a sepsiszentgyörgyi ravatalozó, a kolozsvári Donát-úti templom és a **csíkszeredai katolikus templom**.

Müller Kati